

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

**Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Πρόδρομου
Προδρόμου στην Εσπερίδα «Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας και της
Παραβατικότητας στα σχολεία»
7 Απριλίου 2022, 16:30 - 19:00
Σιακόλειο Εκπαιδευτικό Κέντρο Κλινικής Ιατρικής, Λατσία**

Είναι πραγματικά με ικανοποίηση που παρευρίσκομαι και χαιρετίζω αυτή τη σημερινή συνάντηση με θέμα την «Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας και της Παραβατικότητας στα σχολεία». Γιατί είναι κάτι που από καιρό θέλαμε να κάνουμε, στο πλαίσιο μιας ανασκόπησης της πολιτικής μας, των διαθέσιμων δράσεων και μέσων που διαθέτουμε, με σκοπό την καλύτερη πλαισίωση των σχολείων και της σχολικής ζωής. Για να δούμε πώς βελτιώνονται οι υπηρεσίες και οι άμυνες του σχολείου απέναντι σε φαινόμενα βίας, παραβατικότητας και εκφοβισμού και πώς για το σκοπό αυτό αξιοποιούμε τις επιστημονικές προσεγγίσεις.

Βία. Μια λέξη, τρία μόλις γράμματα. Ωστόσο, πρόκειται για μια έννοια συνυφασμένη με τραυματικές εμπειρίες. Λέξη που φέρνει στο νου τον πόνο που προκαλεί και το φόβο, αλλά και πόσο ευάλωτος μπορεί να είναι ο άνθρωπος. Έννοια επιφορτισμένη ακόμα με προσωπικές, κοινωνικές, πολιτισμικές αντιλήψεις, πεποιθήσεις και στάσεις και γι' αυτό είναι περίπλοκη η κοινωνική διαχείρισή της. Μια λέξη, μια πραγματικότητα που μας υπενθυμίζει το καθήκον και την υποχρέωσή μας, ως Πολιτεία και ως Υπουργείο, να αναγνωρίσουμε και να παραδεχόμαστε αυτό που συμβαίνει. Να παραδεχτούμε, αλλά όχι να δεχτούμε. Να αναγνωρίσουμε την πραγματικότητα, το ότι υπάρχει βία στη ζωή μας και ότι αυτή μεταφέρεται, με τους ανθρώπους, και μέσα στο σχολείο. Αλλά και στη συνέχεια, να δούμε πώς στεκόμαστε απέναντί της. Να βρούμε τους κατάλληλους και αποτελεσματικούς τρόπους πρόληψης, πρώτα απ' όλα, αλλά τελικά και αντιμετώπισης. Γιατί βεβαίως θέση όλων μας, πιστεύω, είναι η μηδενική ανοχή για κάθε μορφή βίας. Ειδικά μέσα στο σχολείο. Στόχος μας είναι να έχουμε ένα σχολικό περιβάλλον αρμονικής συνύπαρξης όλων, ελεύθερης έκφρασης και

δημιουργικότητας, που να ευνοεί τη μάθηση και την ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών.

Γι' αυτό είμαστε εδώ σήμερα.

Έπειτα είναι και η παραβατικότητα. Έννοια που χρησιμοποιούμε σχετικά πρόσφατα αντικαθιστώντας άλλες λέξεις και έννοιες με «αφοριστικό» υπόβαθρο και συμφραζόμενα απόλυτης καταδίκης, που μπορεί να μην ταιριάζουν πάντα με την ανάγκη να κατανοήσουμε σωστά και σε όλες τις διαστάσεις τους τα πράγματα. Μιλώντας για παραβατικότητα αναφερόμαστε σε απόκλιση από κοινά παραδεχτούς και ισχύοντες κανόνες -και όχι κατ' ανάγκη για μόνιμα χαρακτηριστικά προσώπων. Περιγράφουμε μη επιθυμητές και μη αποδεκτές συμπεριφορές που υπάρχουν στο σχολικό περιβάλλον, οι οποίες δημιουργούν ενδεχομένως ένα παθογόνο περιβάλλον και έκρυθμες καταστάσεις, ενώ όχι σπάνια προκαλούν ακόμα και βία. Και ως εκ τούτου πρέπει να υπάρχει και τρόπος να αποφεύγονται, να εξαλειφθούν ή τουλάχιστον να περιοριστούν δραστικά.

Ας σημειώσουμε αμέσως ότι ένα υγιές σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον, ένα φιλικό περιβάλλον συμβίωσης, έχει τη δύναμη να αποτρέψει, να προλάβει ή και να σταματήσει τέτοιου είδους παραβιάσεις κανόνων και την ανεπιθύμητη συμπεριφορά, με τον πιο απλό και ανθρώπινο τρόπο : δημιουργώντας ένα χώρο και ένα πνεύμα συνύπαρξης, αμοιβαίας υποδοχής και σεβασμού. Ένα θετικό σχολικό περιβάλλον.

Ένα θετικό σχολικό κλίμα, ένα θετικό ανθρώπινο κλίμα που προάγει σχέσεις ενθάρρυνσης, στήριξης, βοήθειας προς τους μαθητές και μαθήτριες:

- Επιτρέπει να εφαρμόζονται στην πράξη οι οικουμενικές αρχές της ισότητας και του σεβασμού,
- συνδέει το σχολείο με την οικογενειακή ζωή, δίνοντας προέκταση σωστές αρχές που μπορεί να εκπηγάσουν από εκεί,
- επιτρέπει και καλλιεργεί την κριτική σκέψη ως συνείδηση συμμετοχής σε διαδικασίες που νιώθουμε δικές μας,
- λειτουργεί συμπεριληπτικά, αφού στο πλαίσió του γίνεται πράξη η ισότιμη συμμετοχή και επιτρέπεται να ισχύουν τα δικαιώματα όλων, άρα είναι και δημοκρατικό,
- μεταδίδει στα παιδιά το αίσθημα πως περιβάλλονται από άλλα παιδιά-φίλους, αλλά και εκπαιδευτικούς που τα νοιάζονται, που θέλουν να τα ακούσουν, που μαζί τους μπορεί να έχουν υψηλές και ευγενείς προσδοκίες γι' αυτά και που μαζί τους μπορούν να πετύχουν όμορφα πράγματα.

Η μηδενική ανοχή στη βία αποτελεί τη βάση, το σημείο εκκίνησης για το συνολικό εγχείρημα «Πρόληψη και αντιμετώπιση παραβατικών συμπεριφορών».

Καλωσορίζω όλους και όλες που συμμετέχετε εδώ σήμερα και παρακολουθείτε τις εργασίες αυτής της Εσπερίδας και σας ευχαριστώ για το ενδιαφέρον που επιδεικνύετε με τη σημερινή σας φυσική ή διαδικτυακή παρουσία.

Είναι τιμή και χαρά να έχουμε μαζί μας τον αξιότιμο Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας της Βουλής, κ. Παύλο Μυλωνά, μέσω οπτικογράφησης, αφού δεν ήταν δυνατό να είναι φυσικά παρών. Αλλά αυτό δεν μειώνει καθόλου το ενδιαφέρον που δείχνει για το ζήτημα, όπως το γνωρίζω από πολλές συζητήσεις που έχουμε κάνει σχετικά.

Καλωσορίζω ιδιαίτερα και ευχαριστώ τους διακεκριμένους πανεπιστημιακούς, τους καθηγητές Δρα Κωνσταντίνο Κόκκινο, από το Πανεπιστήμιο Θράκης και Δρα Κώστα Φάντη από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Οι ομιλητές μας θα επιχειρήσουν να ρίξουν φως σε σημαντικές πτυχές αυτού του θέματος- πρόκληση που είναι η βία και η παραβατικότητα στο σχολείο. Θα μας βοηθήσουν να έχουμε μια στέρεη βάση με την εννοιολογική οριοθέτηση του φαινομένου, αλλά θα αναφερθούν αναλυτικά και σε παράγοντες που συνδέονται με την εκδήλωσή του. Όπως επίσης και στο ρόλο των εκπαιδευτικών στον εντοπισμό και τη διαχείριση αυτής της συμπεριφοράς. Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε και το συνολικό πλαίσιο δράσης μέσα από τις υπηρεσίες που διαθέτουμε στο Υπουργείο, από όπου προκύπτουν και κάποιες ιδέες και προτάσεις για περαιτέρω ανάπτυξη.

Πρόθεσή μου δεν είναι να προτρέξω ως προς το περιεχόμενο ή τα συμπεράσματα των παρουσιάσεων των εκλεκτών εισηγητών. Ωστόσο θα ήταν σοβαρή παράλειψη να μην υπογραμμίσω και να τονίσω, εκ προοιμίου, αυτό που η παγκόσμια έρευνα επιβεβαιώνει πολύ καθαρά: «ότι η καλύτερη ποιότητα ζωής στο σχολικό περιβάλλον για εκπαιδευτικούς, μαθητές και μαθήτριες διασφαλίζεται και συνδέεται άρρηκτα με δράσεις και παρεμβάσεις του σχολείου για την πρόληψη βίαιων και παραβατικών συμπεριφορών», όπως καταγράφεται και από την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Είναι καλά γνωστό ότι η βία στο σχολείο αποτελεί και διαχρονικό και παγκόσμιο, κοινωνικό φαινόμενο, με επιπτώσεις σε πολλά επίπεδα, τόσο στη μαθησιακή διαδικασία όσο και στην ψυχική υγεία των μαθητών και των μαθητριών. Αποτελεί απειλή για τη συναισθηματική

ευημερία, τη μάθηση και την εκπαίδευση και λειτουργεί ως εμπόδιο στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων, αλλά και ως παράγοντας που επηρεάζει τη γενικότερη λειτουργία και την ποιότητα του περιβάλλοντος του σχολείου.

Προκαλεί ανασφάλεια και φόβο και συνεπάγεται την παραβίαση της αρχής του «ασφαλούς σχολείου» και τη σύμφυτη ανάγκη της εκπαίδευσης να λειτουργεί σε ένα μη απειλητικό περιβάλλον.

Το Υπουργείο μας προωθεί την μηδενική ανοχή στη βία στο σχολικό περιβάλλον, μέσα από μια ολιστική προσέγγιση που περιλαμβάνει το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, Πολιτικές, Νομοθεσίες, συνέργειες με αρμόδιους κυβερνητικούς και μη θεσμούς και, βεβαίως, τη συνεχή αλληλεπίδραση με την κοινωνία. Ενώ σε αυτό το σημείο πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι νευραλγικό ρόλο παίζει η συνεργασία του σχολείου με τους γονείς.

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης προάγει τις οικουμενικές αρχές της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Υπενθυμίζω βέβαια και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας, γνωστή ως Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, τη Σύμβαση Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του παιδιού από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση, τις Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας και την πιο πρόσφατη έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για θέσπιση ευρωπαϊκής οδηγίας για την πρόληψη και καταπολέμηση κάθε μορφής έμφυλης βίας... Όλες αυτές τις αναφορές που συναποτελούν το πλαίσιο και δίνουν κατευθυντήριες γραμμές για τη λειτουργία μας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο του ΥΠΠΑΝ (2018-2022), την παρακολουθήση της υλοποίησης της οποίας συντονίζει το Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο, λειτουργεί ως ασπίδα προάσπισης του κατοχυρωμένου δικαιώματος των παιδιών για μια ζωή απαλλαγμένη από κάθε μορφή βίας, αφού σκοπό έχει τη διατήρηση και προαγωγή ενός δημοκρατικού, ασφαλούς και φιλικού σχολικού περιβάλλοντος, όπου όλα τα παιδιά απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους, αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες, καλλιεργούν αξίες και στάσεις ζωής, έτσι ώστε να αναπτύξουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Όλες οι Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του Υπουργείου, η Υπηρεσία Συμβουλευτικής Επαγγελματικής Αγωγής, η Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης, η Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας, η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, το Παρατηρητήριο για τη Βία στο σχολείο, είναι δομές που εργάζονται συστηματικά για την πρόληψη αλλά και την αντιμετώπιση

διαφόρων μορφών βίας, στηρίζοντας τους και τις εκπαιδευτικούς μας, μέσα από δομημένες επιμορφωτικές δράσεις αλλά και ενδυναμώνοντας ταυτόχρονα γονείς, μαθητές και μαθήτριες. Στις μέρες μας βρίσκεται σε εξέλιξη μια προσπάθεια καλύτερου συντονισμού και δικτύωσης των υπηρεσιών και των λειτουργιών αυτών, γιατί είναι αλήθεια ότι οι ανθρώπινοι πόροι μας είναι περιορισμένοι και δέχονται σχεδόν συνεχώς μεγαλύτερη πίεση.

Το σχολικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από πολλαπλές μορφές ετερότητας, όπως εθνικότητα, κοινότητα και κοινωνικές καταβολές, εμφάνιση φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, τυχόν αναπηρίες κ.ο.κ. έχει νομική, ηθική, αλλά και πρακτική υποχρέωση να υποδέχεται, να αναγνωρίζει, να σέβεται, να προστατεύει και να αγκαλιάζει όλα τα παιδιά, διασφαλίζοντας τους ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον απαλλαγμένο από κάθε μορφής βίαιες συμπεριφορές.

Με την εξειδικευμένη επιστημονική ματιά και την ευαισθησία τους, που συγχρονίζεται με τις ανάγκες της κοινωνίας, οι ειδικοί που έχουμε τη χαρά να συνεργάζονται μαζί μας, ο Δρ. Κωνσταντίνος Κόκκινος και ο Δρ. Κώστας Φάντη, θα μας διαφωτίσουν, ώστε να αντιληφθούμε το εύρος, το μέγεθος και την ένταση του φαινομένου βίας και των παραβατικών συμπεριφορών στο σχολείο.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφερθώ πιο συγκεκριμένα στην έρευνα που διεξάγουμε για το Φαινόμενο της Βίας στο σχολείο, με υπεύθυνο τον Δρα Κώστα Φάντη από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, σε αυτή τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο και τις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας, για να υπογραμμίσω τη συγκυρία. Πληροφορούμαι ότι είμαστε στη δεύτερη φάση της έρευνας αυτής που διενεργείται στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο. Πρόκειται για μια επιστημονική διερεύνηση που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εκπαιδευτική πολιτική του Υπουργείου μας. Αναμένουμε τα αποτελέσματα της έρευνας, που θα αποτελέσουν πολύτιμη πηγή πληροφόρησης για το φαινόμενο βίας ειδικά μέσα σε αυτές τις πρωτόγνωρες πανδημικές συνθήκες που τόσο έχουν αναστατώσει τη ζωή μας. Με την απειλή της νόσησης και το άκουσμα και θανάτων ακόμα, τον αυτοπεριορισμό και τα επιβεβλημένα μέτρα προστασίας που συνιστούσαν όμως κατά κάποιο τρόπο άρνηση της ίδιας της κοινωνικής φύσης του ανθρώπου, με συγκάλυψη προσώπου, αποφυγή χειραψίας και όποιας επαφής, τήρηση αποστάσεων που ονομάστηκε «κοινωνική αποστασιοποίηση» κοκ.

Ως εκ τούτου διέξοδος και τρόπος διατήρησης των λειτουργιών μας και της εκπαίδευσης ήταν η εξ αποστάσεως επικοινωνία και η χρήση του διαδικτύου. Μπορεί έτσι να έγιναν άλματα προόδου στο πεδίο των ψηφιακών εφαρμογών και για την αξιοποίηση της τεχνολογίας, δεν παύουν όμως αυτά να ήταν λύσεις ανάγκης. Στο μεταξύ, όλα αυτά τα βιώματα έχουν

επηρεάσει τους ανθρώπους και, βέβαια, και αυτό το σχολικό περιβάλλον. Η ταλαιπωρία, η αναστάτωση, κάποιος εκνευρισμός και εντάσεις. Αλλά και η επιβεβλημένη αναστολή μιας σειράς από δραστηριότητες που κάτω από κανονικές συνθήκες βελτιώνουν τη διάθεση, ανοίγουν το σχολείο στην κοινωνία και δίνουν την ευκαιρία διαφυγής από τη ρουτίνα και ανάπτυξης της πρωτοβουλίας και της προσωπικότητας των παιδιών. Όλα αυτά σίγουρα επηρέασαν τους ανθρώπους, τα παιδιά και τους και τις εκπαιδευτικούς μας.

Επομένως, πέρα από τη δεδομένη ανάγκη διερεύνησης και καταγραφής επιστημονικά τεκμηριωμένων στοιχείων, η έρευνα ήταν και γι' αυτό το λόγο επιβαλλόμενη σε αυτή τη συγκυρία. Επιθυμώ λοιπόν να προτρέψω όλους, γονείς, εκπαιδευτικούς, μαθητές και μαθήτριες για την καλύτερη διάχυση της διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας. Θα έχουμε την ευκαιρία να ενημερωθούμε ενδελεχώς από τον ίδιο τον καθηγητή στη συνέχεια.

Αγαπητές και αγαπητοί,

Συγχαίρω και ευχαριστώ όλους και όλες για το ενδιαφέρον που επιδεικνύετε και για την αναγνώριση της αξίας της πρόληψης και της ανάγκης για κατάλληλη διαχείριση βίαιων, ανεπιθύμητων, κοινωνικών συμπεριφορών διασφαλίζοντας το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Με αυτή την ευκαιρία θα ήθελα να ευχαριστήσω όλες και όλους τους εκπαιδευτικούς, όλους και όλες τους μαθητές και μαθήτριες για την υπομονή, την επιμονή, την ετοιμότητα και την ευελιξία που επιδεικνύουν καθημερινά τα τελευταία δύο χρόνια απέναντι στις πρωτόγνωρες, απρόβλεπτες και πολυσχιδείς προκλήσεις που έχουν κατακλύσει τις ζωές μας και που βεβαίως διεισδύουν και επηρεάζουν έμμεσα και άμεσα το σχολικό περιβάλλον

Ευχαριστώ, επίσης, το Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για τον συντονισμό της διοργάνωσης της σημερινής Εσπερίδας.

Κλείνοντας επιθυμώ να τονίσω ότι το ΥΠΠΑΝ, ως ο κατεξοχήν θεσμός προώθησης της μάθησης και του πολιτισμού έχει υποχρέωση να διασφαλίσει ότι όλα τα πρόσωπα στο σχολικό περιβάλλον απολαμβάνουν το βέλτιστο αγαθό της παιδείας, χωρίς βίαιες, παραβατικές, εκφοβιστικές, ρατσιστικές, κακοποιητικές συμπεριφορές.

Αντιλαμβάνομαι την απόσταση που έχουμε να διανύσουμε από το πού βρισκόμαστε και το πού επιθυμούμε να φτάσουμε. Η απόσταση είναι μεγάλη.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, θα ήθελα προτού κλείσω την παρέμβασή μου να κοινοποιήσω εντελώς συνοπτικά μια σειρά κάποιους σχεδιασμούς που αναπτύσσουμε αυτήν ακριβώς την περίοδο, προκειμένου να ενισχύσουμε τις δυνατότητες και να αναπτύξουμε τις άμυνες του

σχολείου. Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, που είναι το κατ' εξοχήν αρμόδιο σώμα του ΥΠΠΑΝ, από πολλά χρόνια τώρα, αλλά αδιαλείπτως και στις μέρες μας επιτελεί ένα σημαντικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο έργο παρακολουθώντας το σύνολο του σχολικού πληθυσμού. Τυγχάνει μάλιστα να γνωρίζω και τη διαχρονική συνεισφορά, αφού με άλλες ιδιότητες κατά το παρελθόν είχα γνωρίσει και το έργο του ακάματου προϊστάμενου της Υπηρεσίας, Μιχάλη Παπαδόπουλου. Όπως επίσης συνεχής και πολύτιμη είναι η δραστηριότητα τόσο των εκπαιδευτικών που εθελοντικά στελεχώνουν την Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης, όσο και των εξωτερικών συνεργατών τους -οι οποίοι είναι κατά κανόνα νέοι άνθρωποι με ζήλο- και όπως το λέει το όνομα της Υπηρεσίας παρεμβαίνουν καθημερινά υποστηρικτικά και διορθωτικά εκεί που παρουσιάζονται ανυπέρβλητα προβλήματα σε σχολεία. Αλλά ακόμα και τους και τις λειτουργούς της Υπηρεσίας Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, οι οποίοι εκτός από τα άλλα καθήκοντά τους, λόγω της άμεσης επαφής με τους μαθητές και τις μαθήτριες συμβάλλουν στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των ανεπιθύμητων φαινομένων παραβατικότητας και άλλων ανάλογων προβλημάτων. Κοινή διαπίστωση όμως είναι ότι οι περιπλοκές από τον αντίκτυπο της σημερινής κοινωνίας μέσα στο σχολικό περιβάλλον, αλλά και η συχνότητα των φαινομένων και των τάσεων, δημιουργούν μια πίεση που κάποτε υπερκεράζει τις δυνατότητές μας. Η επιθυμία να κάνουμε κάτι περισσότερο οδηγεί σε τέσσερις κατευθύνσεις.

Πρώτον, η καλύτερη και στενότερη συνεργασία με άλλες κρατικές υπηρεσίες, όπως είναι το Τμήμα Ευημερίας και οι κοινωνικοί λειτουργοί του Υπουργείου Εργασίας, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, αλλά και η ΥΚΚΑΝ και η Αστυνομία. Επιδιωκόμενος στόχος θα ήταν να λειτουργήσουμε οριζόντια με μια λογική τοπικής δικτύωσης.

Δεύτερο, η στενότερη εσωτερική δικτύωση στο Υπουργείο μας, με την ανάπτυξη όσο το δυνατό καλύτερων συνεργιών.

Τρίτο, η ενίσχυση, στην κατεύθυνση της δικτύωσης, με ένα σύστημα περιφερειακών συμβούλων που θα αναλάβουν να πλαισιώσουν τις σχολικές μονάδες ανά περιφέρειες. Ήδη έχει αποφασιστεί και προχωρά πιλοτικά μια τέτοια εφαρμογή με επίκεντρο το Παγκύπριο Γυμνάσιο, σύμφωνα και με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η λειτουργία μιας συμβουλευτικής μονάδας με δυο προσοντούχους συνεργάτες σε αυτό το σχολείο θα καλύψει μια περιφέρεια στην οποία εντάσσονται και άλλα γεινιάζοντα σχολεία. Στο βαθμό που θα φανεί χρήσιμη και αποδοτική αυτή η λειτουργία, σχεδιάζεται η επέκταση σε μεγαλύτερη κλίμακα. Ούτως ώστε τελικά κάθε ομάδα 7-8 σχολείων, αναλόγως των αριθμών, να καλύπτεται από συνεχείς συμβουλευτικές υπηρεσίες επιστημονικών συνεργατών για τη στήριξη τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και την αντιμετώπιση φαινομένων που θα παρατηρούνται. Μιλάμε όμως για συμβουλευτικές υπηρεσίες που θα ενισχύσουν το σχολείο

και τους εκπαιδευτικούς στο έργο τους , αφού για τις όποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις την αρμοδιότητα θα εξακολουθήσει να έχει η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Τέλος, την πιο πυκνή και σταθερή παρουσία μέσα στο σχολείο, αλλά και τη γνώση των ζητημάτων που προκύπτουν δεν την έχει άλλος από τους και τις εκπαιδευτικούς. Διαθέτουμε το θεσμό του Υπεύθυνου Τμήματος, ο οποίος ή η οποία είναι επιφορτισμένος/-η με τη στενή παρακολούθηση συγκεκριμένου αριθμού παιδιών του τμήματος. Από αυτή τη χρονιά, για πρώτη φορά, επεκτείνεται και στα δημοτικά σχολεία. Επομένως, διαθέτουμε αρκετές μερικές χιλιάδες εκπαιδευτικών που κυριολεκτικά βρίσκονται επί ποδός και με συνεχή παρακολούθηση έχουν άμεση γνώση των συνθηκών που αναπτύσσονται και επικρατούν στο σχολικό μικρο-περιβάλλον. Πρόκειται για τα στελέχη «πρώτης γραμμής». Αυτούς τους εκπαιδευτικούς θα προχωρήσουμε να επιμορφώσουμε και να προετοιμάσουμε για ζητήματα παραβατικής συμπεριφοράς και βίας. Θα πρέπει μάλιστα να θεσμοθετηθεί ότι για την ανάληψη της υπευθυνότητας τμήματος απαραίτητη προϋπόθεση θα είναι η προηγούμενη σχετική επιμόρφωση.

Κυρίες και κύριοι,

Μέσα στη διαδικασία εξυγίανσης των ανθρωπίνων σχέσεων και της καταπολέμησης της βίας και της παραβατικότητας, η ερμηνεία, η αιτιολόγηση, η δικαιολόγηση και τα διλήμματα οποιοδήποτε τύπου δεν έχουν να προσφέρουν κάτι ωφέλιμο. Η βία σε οποιαδήποτε μορφή της δεν νομιμοποιείται, δεν επιβραβεύεται, δεν κανονικοποιείται, δεν επικροτείται, δεν δικαιολογείται.

Μόνο καταδικάζεται. Μόνο έτσι τη σταματάμε.

Η σημερινή Εσπερίδα μέσα από τις τοποθετήσεις των εισηγητών και την ενημερωμένη με ερευνητικά δεδομένα οπτική ας μας εμπυχώσει, ας μας κινητοποιήσει να παρατείνουμε τις αντοχές και τις προσπάθειές μας για να ανταποκριθούμε περαιτέρω σ' αυτή την απαιτητική πρόκληση, της πρόληψης και της αντιμετώπισης της βίας και της παραβατικότητας, τόσο ως άτομα, αλλά και ως σύγχρονοι, συντονισμένοι, εκπαιδευτικοί και πολιτισμικοί οργανισμοί.

Οι επιστήμονες μας υπενθυμίζουν ότι τα μάτια των παιδιών είναι στραμμένα πάνω μας. Ας τους δώσουμε θετικά ερεθίσματα για τη ζωή. Γιατί, όπως λέει και η σοφή ρήση, «τα παιδιά μαθαίνουν πιο πολλά από το τί είμαστε παρά από το τί λέμε».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και εύχομαι μια εποικοδομητική εσπερίδα.